

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-265/20 – 1

Lieta C-265/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 15. jūnijs

Iesniedzējtiesa:

Hof van beroep Antwerpen (Beļģija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 24. marts

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

FN

Atbildētāji apelācijas tiesvedībā:

Universiteit Antwerpen

Vlaamse Autonome Hogeschool Hogere Zeevaartschool

PB

ZK

NG

ZN

UM

Hof van beroep

Antwerpen [Antverpenes apelācijas tiesa]

Spriedums

Kammer B7M [B7M palāta]

Civillietas

[..]

[oriģ. 2. lpp.]

FN, advokāts,

ar dzīvesvietu 2000, Antverpenē, [..]

- apelācijas sūdzības iesniedzējs,
- 2020. gada 25. februāra sēdē piedalījās personīgi ar [advokātu] palīdzību [..];

par *Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen* [Antverpenes pirmās instances tiesas, Antverpenes nodaļas] AB8 palātas 2018. gada 24. janvāra spriedumu [..]

pret:

1. UNIVERSITEIT ANTWERPEN [Antverpenes Universitāte]

ar juridisko adresi 2000, Antverpenē, [..]

[..]

2. VLAAMSE AUTONOME HOGESCHOOL HOGERE ZEEVAARTSCHOOL
[Flandrijas autonomā augstskola Jūras akadēmija]

ar juridisko adresi 2030, Antverpenē, [..]

[..]

3. PB, [..]

ar dzīvesvietu 2060, Antverpenē, [..]

4. ZK, [..]

ar dzīvesvietu 2018, Antverpenē, [..]

5. NG, [..]

ar dzīvesvietu 2040, Antverpenē, [..] **[oriģ. 3. lpp.]**

6. ZN, [..]

ar dzīvesvietu 3150, Hāhtā [*Haacht*], [..]

7. UM, [..]

ar dzīvesvietu 2570, Dufelē [*Duffel*], [..]

- atbildētāji,
- ko pārstāv [advokāti] [..];

* * *

1. Fakti

Fakti tika detalizēti izklāstīti pārsūdzētajā spriedumā, tāpēc tiesa uz to atsaucas.

Rezumējot, strīds starp pusēm attiecas uz FN (apelācijas sūdzības iesniedzējs) prasību par zaudējumu atlīdzību par viņa kā augstskolas pasniedzēja it kā nelikumīgu darba tiesisko attiecību izbeigšanu Antverpenes Universitātē (atbildētāja nr.1, turpmāk tekstā arī – “UA”). FN apgalvo, ka tā esot bijusi slēpta sankcija, par to, ka viņš iebildis pret viņa mācību priekšmeta – Jūras un transporta tiesības – likvidēšanu un sūdzējies par savu statusu. Viņš esot bijis nodarbināts bez attiecīgām garantijām, tādejādi pārkāpjot arī Savienības tiesības.

FN akadēmiskā karjera ir ilgusi 20 gadus, ar aptuveni 20 secīgiem darba līgumiem uz noteiktu laiku un par nepilna darba laika darbu. Viņš bija nodarbināts Tieslietu un lietišķās ekonomikas fakultātē (turpmāk tekstā – “TEW”). FN apgalvo, ka citi kolēģi, kuri veica salīdzināmu darbu, savukārt esot iecelti amatā saskaņā ar statūtiem pastāvīgā darbā uz pilna darba laika darbu. **[oriģ. 4. lpp.]**

FN akadēmiskā karjera ir šāda:

Iestāde	Sākuma datums	Amats	Darba slodze procentos
UFSIA	1.1.1990	Asistents	50
UFSIA	1.1.1992	Asistents	50
UFSIA	1.2.1994	Asistents	50
UFSIA	1.2.1995	Doktorants/Asistents	50
UIA	1.1.1995	Docents	10
UFSIA	1.2.1997	Doktorants/Asistents	30
UIA	1.10.1997	Docents	10
UIA	1.2.1998	Zinātniskais līdzstrādnieks	10
UFSIA	15.03.1998	Zinātniskais līdzstrādnieks	50
UFSIA	1.4.1998	Docents	10
UIA	1.10.1998	Docents	10
UIA	22.2.1999	Zinātniskais līdzstrādnieks	75
UFSIA	1.10.2001	Docents	10

UFSIA	1.10.2003	Vadošais docents	20
UFSIA	1.10.2004	Vadošais docents	40
UFSIA	1.10.2004	Vadošais docents	30
UA – TEW	1.10.2007	Vadošais docents	50
UA –	1.10.2007	Vadošais docents	10
Tieslietas			
UA – TEW	1.10.2008	Augstskolas pasniedzējs	50
UA –	1.10.2008	Augstskolas pasniedzējs	10
Tieslietas			

2009. gadā turpmākām darba attiecībām viņam tika piedāvāts darbs ar darba slodzi 15 % TEW un 5 % Tieslietās, iepretim tam, ka iepriekš šī darba slodze bija attiecīgi 50 % un 10 %, un mācību stundu skaitam būtu bijis jāsamazinās no 165 stundām līdz 135 stundām.

FN savu prasību pamato ar Civilkodeksa 1382. pantu un nākamajiem pantiem (ārpuslīgumiskā atbildība). Papildus tam viņš norāda, ka esot notikusi nelikumīga darba attiecību izbeigšana.

Hogere Zeevaartschool (Jūras akadēmija, atbildētājs nr.2) esot piedalījusies UA pieļautajā pārkāpumā. NG (atbildētājs nr.5) bija *Hogere Zeevaartschool* vadītājs.

PB (atbildētājs nr.3) bija rektors. ZK (atbildētājs nr.4) bija prorektors. ZN un UM (atbildētāji nr.6 un nr.7) bija dekāni. **[oriģ. 5. lpp.]**

2. Apstrīdētais nolēmums

Pārsūdzētajā spriedumā FN prasība pret UA un *Hogere Zeevaartschool* tika atzīta par pieņemamu, bet noraidīta kā nepamatota. Prasība pret pārējiem atbildētājiem tika noraidīta kā nepieņemama. FN tika piespriests atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

3. Apelācijas sūdzības prasījumi

Savā apelācijas sūdzībā FN (īsi rezumējot) lūdz atcelt pārsūdzēto spriedumu un ar jaunu nolēmumu atzīt sākotnējo prasību par pieņemamu un pamatotu, piespriest atbildētājiem kopā vai vismaz solidāri atlīdzināt zaudējumus provizoriski 1 EUR apmērā, iecelt kolēģiju trīs tiesas ekspertu sastāvā, kas novērtētu materiālā un nemateriālā kaitējuma apmēru, un piespriest atbildētājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Gadījumā, ja apelācija netiktu apmierināta nekavējoties, FN lūdz pirms nākamā nolēmuma pieņemšanas uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Padomes Direktīva 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku, Padomes Direktīva 97/81/EK (1997. gada 15. decembris) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu un Savienības tiesībās ietvertais vispārējais diskriminācijas aizliegums nepieļauj publisko tiesību universitātei interpretēt un piemērot valsts tiesību normas, saskaņā ar kurām neatkarīgs akadēmiskais personāls tiek iecelts pastāvīgā amatā uz pilna darba laika darbu un personāls uz nepilna darba laika darbu var tikt “iecelts” vai tiek nodarbināts “uz noteiktu, pagarināmu laikposmu, kas kopā nepārsniedz sešus gadus”, tādejādi, ka

1. augstskolas pasniedzējs, kuram uzticēti konkrēti apmācības uzdevumi, pētniecības darbs, zinātniskā institūta vadība un sociālie pienākumi, atsaucoties uz “līgumiskās izvēles brīvību” 20 gadus var tikt nodarbināts, pamatojoties uz apmēram 20 secīgiem īstermiņa nepilna darba laika darba līgumiem un statūtos paredzētām iecelšanām amatā uz noteiktu laiku no viena līdz trim gadiem, lai gan visi viņa kolēģi, kas veic salīdzināmus darba pienākumus, ir tikuši iecelti pastāvīgā amatā uz pilna darba laika darbu?

2. ir pieļaujams, ka šī augstskola savos statūtos par personālu drīkst noteikt tikai vispārēju minimālo robežu 50 % apmērā darba slodzei, kas jāsasniedz, lai tiktu apsvērta iecelšana pastāvīgā amatā, bet tai nav jānosaka neviens kritērijs, uz kura pamata darbinieki, kuri nodarbināti ar darba slodzi 50 % apmērā vai vairāk, tiek iecelti pastāvīgā amatā vai pieņemti darbā uz noteiktu darba laiku? [oriģ. 6. lpp.]

3. šī augstskola drīkst uz nepilnu darba laiku ar darba līgumu uz noteiktu laiku nodarbināt augstskolas pasniedzēju, kuram uzticēta augstskolas noteiktās, strukturālās aktivitātēs ietilpstoša akadēmiskā darbība, un turklāt nevis secīgus laikposmus pēc kārtas kopumā sešu gadu garumā, bet visas viņa karjeras laikā secīgus īsus laikposmus, kas nepārsniedz sešus gadus, jo īpaši uz vienu vai trīs gadus ilgiem laikposmiem?

4. šī augstskola drīkst piešķirt nepilna darba laika darbu augstskolas pasniedzējam, pamatojoties uz neierobežotu “līgumiskās izvēles brīvību”, nenosakot objektīvus kritērijus vai neveicot objektīvu darba slodzes uzskaiti?

5. šī augstskola pasniedzējam, kurš ticis nodarbināts atbilstoši darba līgumam uz noteiktu laiku un nepilna darba laika darbu un pret kuru acīmredzami izturējās patvaļīgi un diskriminējoši 20 gadus, un kurš pēkšņi, pamatojoties uz augstskolas “līgumiskās izvēles brīvību”, vairs netiks turpmāk nodarbināts, var liegt tiesības atsaukties uz viņam pagātnē vienpusēji uzspiesto nodarbinātības nosacījumu negodīgumu, pamatojoties uz to, ka viņš šos nosacījumus “akceptēja”, uzņemoties viņam uzticēto darbu, un tādejādi viņš esot zaudējis Savienības tiesību aizsardzību?”

[..] [Prasījums attiecībā uz tiesāšanās izdevumiem]

Atbildētāji nr. 1, 3, 4, 6 un 7 lūdz noraidīt FN apelācijas sūdzību kā nepamatotu un piespriest FN atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Atbildētāji nr. 2 un nr. 5 lūdz apelācijas sūdzību noraidīt kā nepamatotu un piespriest FN atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Tie katrs izvirza pretpasību un prasa atlīdzināt zaudējumus 2000 EUR apmērā katrai pusei par ļaunprātīgu un neapdomīgu apelācijas iesniegšanu.

4. Novērtējums

4.1. Pieņemamība

Apelācijas sūdzība ir [...] pieņemama. [oriģ. 7. lpp.]

4.2. Izslēgšana [prasījuma un procesuālo dokumentu izslēgšana no izskatīšanas]

[...] Nav pamata šos dokumentus [un šo prasījumu] izslēgt no izskatīšanas. [oriģ. 8. lpp.]

4.3. Par lietas būtību

Starp pusēm nav strīda par to, ka FN iecelšana ir noteikta statūtos.

FM tostarp apgalvo, ka esot notikusi diskriminācija un Savienības tiesību aktu pārkāpums. Viņš atsaucas uz Padomes Direktīvu 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku, Padomes Direktīvu 97/81/EK (1997. gada 15. decembris) par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu, uz diskriminācijas aizliegumu un uz 1991. gada 12. jūnija Universitātes dekrēta 91. pantu.

1999. gada 18. martā noslēgtā pamatnolīguma par darbu uz noteiktu laiku, kas iekļauts Padomes Direktīvas 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku pielikuma 4. klauzulas 1. punktā noteikts:

“1. Darba nosacījumi, ko piemēro noteikta laika darba ņēmējiem, neskatoties uz to, ka ar viņiem slēgts līgums vai darba attiecības uz noteiktu termiņu, nav mazāk izdevīgi par tiem, ko piemēro salīdzināmiem pastāvīgajiem darba ņēmējiem, ja vien atšķirīgiem nosacījumiem nav objektīva pamata.”

Netiek apstrīdēts, ka FN var atsaukties uz šī pamatnolīguma 4. klauzulu attiecībā uz atbildētājiem nr. 1, 3, 4, 6 un 7 [...].

Pamatnolīguma par nepilna darba laika darbu, kas ir Padomes Direktīvas 97/81/EK (1997. gada 15. decembris) par *UNICE*, *CEEP* un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu pielikuma 4. klauzulas 1. punktā ir noteikts:

“1. Attiecībā uz darba nosacījumiem, noteikumi, ko piemēro nepilna darba laika darba ņēmējiem, nav mazāk izdevīgi par tiem, kurus piemēro salīdzināmajiem pilna darba laika darba ņēmējiem, tāpēc vien, ka tie strādā nepilnu darba laiku, ja vien atšķirīgiem noteikumiem nav objektīva pamata.” [oriģ. 9. lpp.]

Starp pusēm nav strīda arī par to, ka *Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiten in Vlaamse Gemeenschap* [1991. gada 12. jūnija Dekrēts par universitātēm flāmu kopienā, turpmāk tekstā – “*Universitātes dekrēts*”] 91. pants (agrākais) attiecas uz šo strīdu. *Universitātes dekrēta* 91. pants (agrākais) paredzēja:

“Neatkarīgā akadēmiskā personāla loceklis tiek iecelts pilna darba laika darba attiecībās. Neatkarīgā akadēmiskā personāla loceklis var tikt iecelts darba attiecībās uz nepilnu darba laiku vai arī tikt pieņemts darbā uz noteiktu laiku ne ilgāku par sešiem gadiem.”

Statuut zelfstandig academisch personeel [Neatkarīgā akadēmiskā personāla statūtu, turpmāk tekstā – “*ZAP statūti*”] 7. pantā noteikts, ka iecelšana pastāvīgā amatā ir iespējama sākot ar darba slodzi 50 % vai vairāk. Nekādi citi kritēriji nav tikuši izvirzīti.

FN kādu laiku darba slodze bija 50 %, bet viņš nekad netika iecelts pastāvīgā amatā.

Saskaņā ar FN teikto, veids, kādā *UA* piemēro *Universitātes dekrēta* 91. pantu (agrāko), nav savienojams ar iepriekšminētajiem Savienības tiesību aktiem. Tāpēc ir jājautā, vai *Universitātes dekrēta* 91. pants atbilst iepriekšminētajām direktīvām un pamatnolīgumiem.

Tādēļ, lai izlemtu šo strīdu, ir iepriekš jāinterpretē Savienības noteikumi saistībā ar *Universitātes dekrēta* 91. panta atbilstību tiem, jo Eiropas Savienības Tiesa vēl nav lēmusi par jautājumu, kā var interpretēt Direktīvas 1999/70/EK un Direktīvas 97/81/EK pielikumos ietvertās abu pamatnolīgumu 4. klauzulas 1. punkta normas saistībā ar *Universitātes dekrēta* 91. pantu un šī strīda īpašajiem apstākļiem, šeit, šķiet, ieteicams uzdot jautājumu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma sniegšanai.

Tomēr tiesa uzskata par lietderīgu pārformulēt FN ierosināto jautājumu tā, kā tas ir izklāstīts šī sprieduma rezolūtvajā daļā.

[..] [Pieprasījums attiecīgām pusēm iesniegt noteiktus dokumentus] [oriģ. 10. lpp.]

5. Lēmums

[..]

Pirms turpmāka nolēmuma pieņemšanas saskaņā ar EKL 234. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai 1999. gada 18. martā noslēgtā pamatnolīguma par darbu uz noteiktu laiku, kas ietverts Padomes Direktīvas 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku pielikumā, 4. klauzulas 1. punkts un pamatnolīguma par nepilna darba laika darbu, kas ietverts Padomes Direktīvas 97/81/EK (1997. gada 15. decembris) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu pielikumā, 4. klauzulas 1. punkts ir jāinterpretē tādejādi, ka tie ir pretrunā tam, ka, pamatojoties uz valsts tiesisko regulējumu (Universitātes dekrēta 91. pants), saskaņā ar kuru neatkarīgs akadēmiskais personāls tiek iecelts pastāvīgā pilna darba laika darbā un personāls, kas veic nepilna darba laika darbu, var tikt iecelts vai tikt pieņemts darbā uz noteiktu laiku ar iespēju pagarināt līguma termiņu maksimāli līdz sešiem gadiem, augstskolai ir atļauts

1. nodarbināt augstskolas pasniedzēju, atsaucoties uz līgumiskās rīcības brīvību, 20 gadu garumā pamatojoties uz apmēram 20 secīgiem īstermiņa līgumiem par nepilna darba laika darbu un statūtos paredzētu pieņemšanu darbā uz laiku no viena līdz trim gadiem, neierobežojot kopējo darba līguma pagarinājumu skaitu, kamēr citi kolēģi ar salīdzināmiem darba pienākumiem ir iecelti pastāvīgā amatā uz pilna darba laika darbu?

2. personāla statūtos noteikt tikai vispārēju darba slodzes minimālo robežu 50 % apmērā, kas jāsasniedz, lai tiktu apsvērta iecelšana pastāvīgā amatā, bet nenoteikt nevienu kritēriju, uz kura pamata nepilna darba laika darbinieki, kuru darba slodze ir 50 % vai vairāk, tiks iecelti pastāvīgā amatā vai nodarbināti uz noteiktu laiku? [oriģ. 11. lpp.]

3. pamatojoties uz neierobežotas “līgumiskās rīcības brīvību”, augstskolas pasniedzējam, kurš nodarbināts uz nepilnu laiku, noteikt darba slodzi procentos, nenorādot objektīvus kritērijus vai neveicot objektīvu darba slodzes uzskaiti?

4. uz noteiktu termiņu un nepilnu darba laiku nodarbinātam augstskolas pasniedzējam, kurš turpmāk vairs netiks nodarbināts, pamatojoties uz augstskolas “līgumiskās izvēles brīvību”, liegt tiesības atsaukties uz iespējamu ļaunprātīgu nodarbinātības nosacījumu piemērošanu pagātnē, pamatojoties uz to, ka viņš esot akceptējis šos nosacījumus, veicot viņam uzticēto darbu, un tādejādi viņš esot zaudējis Savienības tiesību aizsardzību?”

Tiesvedība tiek apturēta līdz Tiesas nolēmuma pieņemšanai [..].

[..] [Pieprasījums attiecīgām pusēm iesniegt noteiktus dokumentus]

[..]

[..] [Informācija par procedūru] [orig. 12. lpp.]

Pasludināts atklātā tiesas sēdē **2020. gada 24. martā:**

[..]

[paraksti]

DARBA VERSIJA